

Д. В. Малащук,

к. е. н., доцент кафедри міжнародної торгівлі та маркетингу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Н. А. Гринчак,

старший викладач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Національної академії статистики, обліку та аудиту

ВПЛИВ СИСТЕМИ ІНТЕГРОВАНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ НА ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

D. Malashchuk,

PhD (Econ.), Associate Professor of the department of international trade and marketing of Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

N. Grynchak,

Senior Lecturer of Department of Management of Foreign Economic Activity of National Academy of Statistics, Accounting and Audit

INFLUENCE OF INTEGRATED INTERNATIONAL LOGISTICS SYSTEM ON THE FORMATION GLOBAL LOGISTICS MANAGEMENT

У статті досліджено вплив факторів інтегрованої міжнародної логістики на формування глобального логістичного менеджменту, а також визначено бар'єри розвитку міжнародної логістики, які впливають на глобальний логістичний менеджмент і запропоновано комплекс заходів щодо розвитку міжнародної логістики в системі глобального менеджменту. Сформульовано інтегральну логіку, принципи і методи міжнародної логістики просторів і кордонів. Наведено структуру методології забезпечення логістичних послуг учасникам зовнішньоекономічної діяльності.

The article investigates the influence of the factors of integrated international logistics on the formation of global logistics management, as well as identified barriers to the development of international logistics that affect global logistics management and proposes a set of measures for the development of international logistics in the global management system. Formulated integral logic, principles and methods of international logistics of spaces and boundaries. The structure of the methodology of providing logistics services to participants of foreign economic activity is presented.

Ключові слова: логістика, міжнародна логістика, міжнародна логістична система, глобальний логістичний менеджмент, інтегрована міжнародна логістика.

Key words: logistics, international logistics, international logistics system, global logistics management, integrated international logistics.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Глобалізація світової економіки вимагає належного логістичного менеджменту. Підприємства різних

країн виходять на світовий ринок, спонукувані прагненням до ринкового росту. Процесам міжнародної торгівлі, які постійно зростають, необхідно відповідне логістичне обслуговування. Завдяки розвитку міжнародних економічних відносин усуваються кордони в господарській діяльності підприємств, проте, на

шляху розвитку міжнародної логістики все ще залишаються серйозні бар'єри — безліч торгових, фінансових, митних та інших обмежень, обумовлених відмінностями політичних систем, економічних і соціальних рівнів розвитку країн, різниця в рівні життя їх населення і т.д.

Крім того, в міжнародній логістиці необхідно враховувати конкуренцію, обмеження на дистрибутивні мережі транснаціональних корпорацій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню проблем підвищення ефективності діяльності міжнародних логістичних систем присвячені роботи провідних зарубіжних і вітчизняних вчених. Серед яких Д.Дж. Бауерсокс, Д. Бенсон, Н.В. Вохновський, А.М. Гаджинський, В.В. Демиденко, В.С. Загорський, А.Г. Кальченко, І.Г. Клімова, Р.Р. Ларіна, В.А. Медведєв, О.Б. Наумов, М.А. Окландер, Дж. Уайтхед та інші відомі автори. У наукових дослідженнях вказаних авторів обґрунтовані теоретичні й методологічні засади формування і функціонування логістичних систем різного рівня. Проте цілий ряд проблем пов'язаних з особливостями розвитку інтегрованої міжнародної логістики та її впливу на формування глобального логістичного менеджменту продовжують залишатися недослідженими.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Дослідити вплив факторів інтегрованої міжнародної логістики на формування глобального логістичного менеджменту.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В умовах ринкової економіки посилилися вимоги до діяльності підприємств, що надають транспортні послуги з доставки товарів споживачам.

Стратегічно підприємства повинні діяти в двох основних напрямках: прагнути до збільшення обсягів продажів і безперервно знижувати витрати. Незважаючи на це, постійний дефіцит обігових коштів, дорожнеча і обмеженість складських ресурсів змушують виробників і продавців прагнути до зниження товарних запасів.

У свою чергу споживачі стають все більш і більш вимогливими, і не тільки до якості і ціни товарів і послуг, але і до рівня супутнього сервісу. У подібній ситуації саме логістичний сервіс стає одним з найважливіших інструментів підвищення конкурентоспроможності [1, с. 211].

Щодо процесу міжнародних перевезень, сьогодні він все більш ускладнюється. Транспортна інфраструктура, кількість і набір послуг транспортних посередників у багатьох країнах дуже різняться. Вибір виду транспорту залежить від ряду факторів (дешевизна, швидкість, збереження і ін.). Сучасний підхід до організації і створення ефективної логістичної системи поставок, що зводиться до вибору декількох ключових фігур в ланцюжку партнерів і підтримці міцних союзів з ними, практично неможливий при морських перевезеннях.

Важлива особливість міжнародної логістичної системи — її потреба у високому рівні координації, засобом якої служить системна інтеграція. Організації повинні мати можливість управляти логістичними операціями з будь-якої точки земної кулі за допомогою систем електронного обміну даними. Оновлення апаратного обладнання та програмного забезпечення для цих цілей вимагає великих капіталовкладень. Системна інтеграція — тривалий процес, і небагато організацій у своєму розпорядженні мають необхідні електронні засоби. Для підтримки на високому рівні міжнародних логістичних систем дуже важливий союз між підприємством і вантажоперевізниками, а також спеціалізованими логістичними організаціями. Без цього жодне підприємство не зможе вести комерційно ефективні міжнародні операції і підтримувати надійні контакти з виробниками, споживачами, оптовиками і роздрібними мережами по всьому світу [2].

Дослідження і аналіз сучасного етапу розвитку логістики виявили, що існують три основні підходи до формування логістичних середовищ, систем, мереж поставок на національному та міжнародному рівні.

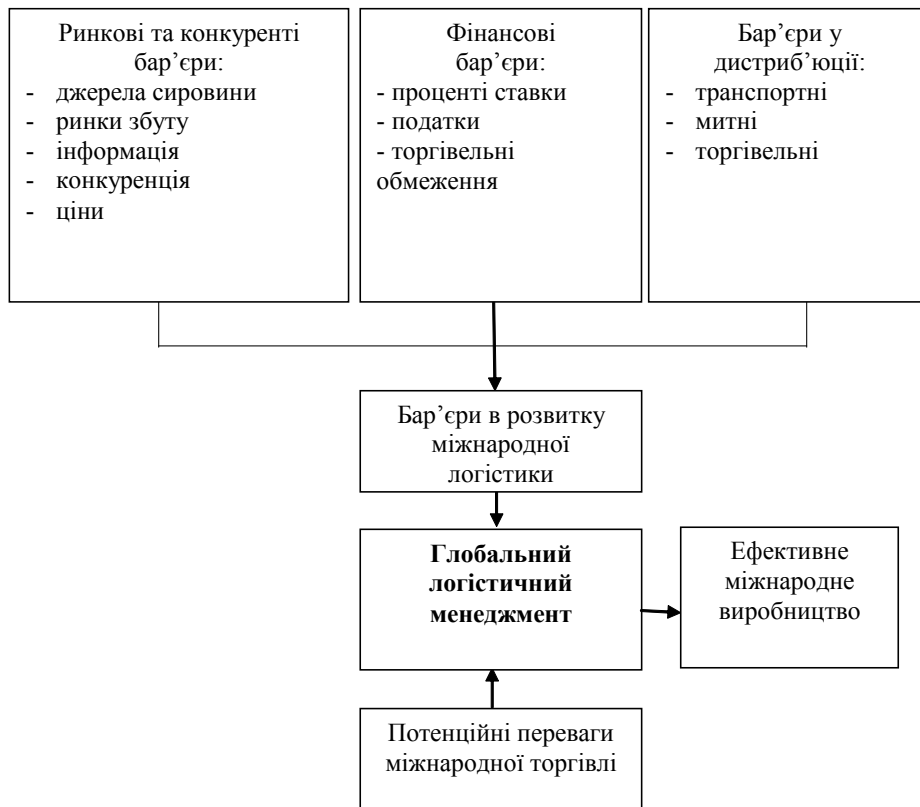
Перший підхід полягає в тому, що при організації і здійсненні логістичних операцій і активностей основна увага приділяється вдосконаленню процесу управління матеріальними потоками в національних і міжнародних логістичних системах з відповідним інформаційним, фінансовим, кадровим, правовим, страховим, сервісним забезпеченням і супроводом. Цей підхід можна умовно назвати "операційним", тобто спрямованим на вдосконалення асортименту різних процесів, операцій і активностей в національних і міжнародних логістичних системах.

Другий підхід полягає в тому, що міжнародна, регіональна і національна логістика повинні бути адекватними, адаптованість один до одного, а також зовнішніх умов навколишнього середовища, гнучкими, прозорими і здатними до швидкого, оперативного реагування на можливі зміни виробництва і навколишнього середовища під впливом інновацій, науково-технічного прогресу, інвестицій, а також в ринкових платоспроможних запитах і інтересах споживачів.

Цей підхід можна умовно назвати "гнучким", його суть — в оперативному, баскому коні й якісному задоволенні споживчої клієнтури.

Третій підхід концентрує увагу менеджерів з логістики на інтеграції та адекватності, гармонізації та координації, збалансованості та оптимізації за кінцевим результатом роботи всіх учасників логістичних ланцюгів і ланок в рамках, що діють на національному або міжнародному рівні логістичних систем, а також на комплексі всіх логістичних потоків як процесів взаємного перетворення (матеріального, фінансового, інформаційного, сервісного), що беруть участь у національних та міжнародних мережах і ланцюгах поставок. Цей підхід умовно можна назвати "інтегрованим і гармонізованим" [3; 4].

Слід зазначити, що в сучасних умовах логістика повинна задовольняти вимогам усіх трьох підходів одночасно.

Рис. 1. Бар'єри в розвитку міжнародної логістики, що впливають на глобальний логістичний менеджмент

Виконання завдань транспортного логістичного менеджменту в значній мірі сприяє постійне, послідовне виконання трьох бізнес-процесів:

— Планування: визначається, що, куди і коли доставляється. Виявляються необхідні ресурси і їх джерела, транспортні засоби, кількість паливно-мастильних та витратних матеріалів, безпосередні виконавці та оптимально розподіляються ресурси для досягнення поставленої мети.

— Контроль: у процесі транспортної діяльності фірми постійно контролюється виконання встановлених планів і виявляються відхилення. Чим раніше надходить інформація про негативні відхилення, тим швидше вживаються необхідні заходи щодо їх нейтралізації і тим самим мінімізуються можливі втрати.

— Аналіз: після доставки вантажів проводиться аналіз, чи пройшло за планом, детально розбираються причини і наслідки відхилень. Виявлені позитивні відхилення (приховані резерви) дозволяють забезпечити більш жорсткі умови планування в подальшому. Негативні відхилення піддаються більш детальному аналізу: з'явилися вони наслідком помилок планування або проявом форс-мажорних обставин. У будь-якому випадку подібний аналіз дозволяє від циклу до циклу вдосконалювати процеси управління транспортною логістикою.

На кожному етапі необхідний постійний збір інформації для глобального аналізу діяльності фірми і прийняття стратегічно важливих управлінських рішень.

Менеджмент в міжнародній логістичній системі повинен брати до уваги чинники, значущі для успішного

просування міжнародної логістики. На рисунку 1 представлені бар'єри в розвитку міжнародної логістики, що суттєво впливають на глобальний логістичний менеджмент.

При освоєнні світового ринку його учасники ретельно зважають фактори "за" і "проти", досліджують логістику в глобальному масштабі, оперуючи глобальними категоріями. Перш за все, оцінюються існуючі бар'єри (перешкоди) і альтернативні варіанти вирішення проблем при виникненні нештатних ситуацій. І на внутрішньому, і на міжнародних ринках логістика підпорядковується однаковими принципами. Однак у другому випадку умови діяльності значно складніше і пов'язані з великими витратами. У світі, що змінюється, виникають все нові передумови розвитку міжнародної логістики [5].

Підвищенню конкурентоспроможності організацій сприяють їх гнучкість і динамічність, тобто швидка адаптованість до умов ринкового середовища, що змінюється, і попиту на їх продукцію. При цьому повинні скорочуватися тимчасові фази життєвого циклу продукції (логістичного циклу), що охоплюють періоди:

- науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок;
- поставки сировини і матеріалів;
- виробництва;
- обробки замовлення;
- дистрибуції готової продукції і т.д.

Для скорочення основного часу організації часто йдуть на вузьку спеціалізацію, що, природно, викликає потребу в інтеграції з міжнародни-

ми логістичними посередниками в міжнародних системах дистрибуції. Дедалі складніші ринкові відносини і посилення конкуренції стали причинами трансформації міжнародної логістичної системи, що виразилася в наступних основних моментах:

— зросли швидкість і інтенсивність матеріальних та інформаційних потоків, змінилася їх структура, особливо в експортно-імпортних операціях; ускладнилися фінансові взаємовідносини міжнародних логістичних посередників;

— скоротилося число ланок у міжнародних логістичних ланцюгах і каналах; кількість організаційно-економічних зв'язків у міжнародних логістичних системах зменшилася, але їх складність зростає;

— надійність логістичних ланцюгів викликає все більше запитань у міру скорочення або повного зникнення матеріальних запасів у виробництві та міжнародних дистрибутивних мережах [6].

Внаслідок цих тенденцій посилюється потенціал нестійкості міжнародної логістичної системи, так що досягнення стратегічних цілей бізнесу зажадало як подальшої інтеграції ланок в самій міжнародній логістичній системі, так і взаємопроникнення останньої з динамічним зовнішнім середовищем.

ВИСНОВКИ

Нові фактори та пошук переваг в конкурентній боротьбі дали потужний імпульс розвитку в 1990-х рр. інтегрованої міжнародної логістики. Сьогодні істотний вплив на розвиток глобального логістичного менеджменту в світі здійснюють такі фактори, як потреба в зниженні логістичних витрат і поліпшенні логістичного сервісу; необхідність розширювати обсяги продажів за рахунок освоєння нових ринків, зокрема за кордоном, що вимагає продуманих логістичних стратегій і рішень стосовно підвищення якості продукції (сервісу); поява міжнародних логістичних посередників з розвинутою глобальною інфраструктурою, включаючи технічні засоби та інформаційні технології, які забезпечують досягнення стратегічних логістичних рішень транснаціональних корпорацій; розвиток компаній з широким міжнародним поділом праці, який підкріплений сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями та системами, які є основою екстенсивної функціональної інтеграції між партнерами в міжнародних логістичних ланцюгах; подальший розвиток процесів міжнародної торгівлі, зокрема, в рамках Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (United Nations Conference on Trade and Development — UNCTAD), дерегулювання транспорту, зменшення екологічного навантаження і впровадження інновацій в інфраструктуру міжнародних логістичних послуг.

Література:

1. Трифонов Ю.В. Оптимизация решений в сфере транспортно-логистического менеджмента / Ю.В. Трифонов, В.С. Громницкий, М.Ю. Золотов // Вестник Нижегородского государственного

та им. Н.И. Лобачевского. — 2011. — № 5 (2). — С. 211—214.

2. Майорова І.М. Сучасні інтеграційні ланцюги постачання в міжнародному бізнесі [Електронний ресурс] / І.М. Майорова. — Режим доступу: economy.kpi.ua/files/files/22_kpi_2012.doc

3. Воронов В.И. Международная логистика пространств и границ: основные аспекты формирования понятия, миссии, целей задач, функций, интегральной логики, принципов и методов / В.И. Воронов, А.В. Воронов // Управление. — 2015. — Т. 3. — № 2. — С. 27—36.

4. Воронов А.В. Формирование понятия, миссии, целей, задач, функций, интегральной логики: принципов и методов международной фармацевтической логистики [Электронный ресурс] / В.И. Воронов, А.В. Воронов // Современные проблемы науки и образования. — 2014. — № 6. — Режим доступа: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=16823>

5. Бикмаев А.В. Основные аспекты международной логистики в деятельности промышленных предприятий [Электронный ресурс] / А.В. Бикмаев. — Режим доступа: https://interactive-plus.ru/ru/article/461528/discussion_platform

6. Зорина Т.Г. Международная логистика: учебное пособие / Т.Г. Зорина, М.А. Слонимская. — Минск: БГЭУ, 2012. — 244 с.

References:

1. Trifonov, Ju.V. Gromnickij, V.S. and Zolotov M.Ju. (2011), "Decision-making optimization in the sphere of transport logistics management", Vestnik Nizhegorodskogo gosuniversiteta im. N.I. Lobachevskogo, vol. 5 (2), pp. 211—214.

2. Majorova, I. M. (2012), "Modern integration chains of supply in international business", Ekonomichnij visnik NTUU "KPI": zbirnik naukovih prac, [Online], vol. 9, available at: economy.kpi.ua/files/files/22_kpi_2012.doc (Accessed 30 May 2018).

3. Voronov, V.I. and Voronov, A. V. (2015), "International Logistics of Spaces and Boundaries: Basic Aspects of Concept, Mission, Goals, Objectives, Functions, Integrated Logic, Principles and Methods Formation", Upravlenie, vol. 2, pp. 27—36.

4. Voronov, A. V. and Voronov, V.I. (2014), "Formation of the concept, mission, goals, objectives, functions, integral logic: principles and methods of international pharmaceutical logistics", Sovremennye problemy nauki i obrazovaniya, [Online], vol. 6, available at: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=16823> (Accessed 01 June 2018).

5. Bikmaev, A.V. (2017), "Osnovnye aspekty mezhduнародной logistiki v dejatel'nosti promyshlennyh predpriyatij", [Online], available at: https://interactive-plus.ru/ru/article/461528/discussion_platform (Accessed 03 June 2018).

6. Zorina, T.G. and Slonimskaja, M.A. (2012), Mezhdunarodnaja logistika [International logistics], BGJeU, Minsk, Belarus.

Стаття надійшла до редакції 05.06.2018 р.